

UNIVERSITY OF MUMBAI
No.UG / 178 of 2009

CIRCULAR :-

A reference is invited to the Ordinances, Regulations and syllabi relating to the Master of Arts (M.A.) (Parts I & II) degree course vide pamphlet No.157 and to this office Circular No.UG/324 of 2008 dated 21st July, 2008 and the Head, University Department of Philosophy, the Principals of the affiliated colleges in Arts and Professor-cum-Director, Institute of Distance Education are hereby informed that the recommendation made by the Board of Studies in Logic and Philosophy at its meeting held on 24th February, 2009 has been accepted by the Academic Council at its meeting held on 27th February, 2009 vide item No. 4.13 and that, in accordance therewith, the permission has been granted to the students of M.A. (Part -II) in the subject of Logic and Philosophy to give internal options in Question number 4 and 5 and Question number 9 & 10 (one question from old course and one question from new course). Question numbers 1,2,3, & 6,7,8 are common as an exceptional case (sixty percent of the syllabus is overlapping and therefore this can be done).

MUMBAI-400 032
26th May, 2009

PRIN.K.VENKATARAMANI
REGISTRAR

To, .
The Head, University Department of Philosophy, the Principals of the affiliated colleges in Arts and Professor-cum-Director, Institute of Distance Education.

A.C./4.13/27.02.09

No.UG/178- A of 2009, MUMBAI-400 032 26th May, 2009

Copy forwarded with compliments for information to: -

- 1) The Dean, Faculty of Arts.
- 2) The Chairperson, Board of Studies in Logic and Philosophy.
- 3) The Controller of Examinations,
- 4) The Co-Ordinator, University Computerization Centre,

(D.H. KATE)

DEPUTY REGISTRAR
(U.G./P.G SECTION)

Copy to: -

The Director, Board of College and University Development, , the Deputy Registrar (Eligibility and Migration Section), the Director of Students Welfare, the Executive Secretary to the Vice-Chancellor, the Pro-Vice-Chancellor, the Registrar and the Assistant Registrar, Administrative sub-center, Ratnagiri for information .

The Controller of Examinations (10 copies), the Finance and Accounts Officer (2 copies), Record Section (5 copies), Publications Section (5 copies), the Deputy Registrar, Enrolment, Eligibility and Migration Section (3 copies), the Deputy Registrar, Statistical Unit (2 copies), the Deputy Registrar (Accounts Section), Vidyanagari (2 copies), the Deputy Registrar, Affiliation Section (2 copies), the Professor-cum-Director, Institute of Distance Education (1 copy).

No.UG/ 187 of 2009

CIRCULAR :-

A reference is invited to the Ordinances, Regulations and syllabi relating to the Bachelor of Mass Media (B.M.M.) degree course vide Pamphlet No. 318 and to this office circular Nos.UG/222 of 2002, No.UG/251 of 2003, & No. UG/269 of 2007 dated 20th May, 2002, 16th June, 2003 & 11th June, 2007 respectively and the Principals of the affiliated colleges in Arts and the Professor-cum-Director, Institute of Distance Education are hereby informed that the recommendation made by the Ad-hoc Board of Studies in Bachelor of Mass Media (B.M.M.) degree course at its meeting held on 17th April, 2009 has been accepted by the Academic Council at its meeting held on 21st April, 2009 vide item No. 4.15 and that, in accordance therewith, the revised syllabi of First Year B.M.M. (Sem. I & II) (English & Marathi version) degree course is as per Appendix and that the same has been introduced from the academic year 2009 - 2010.

MUMBAI-400 032

3rd June, 2009

PRIN.K.VENKATARAMANI
REGISTRAR

$$T\alpha_2$$

The Principals of the affiliated colleges in Arts and Professor-cum-Director,
Institute of Distance Education.

A.C./4.45/21.04.2009

No.UG/ 187-A of 2009,

MUMBAI-400 032

3rd June, 2009

Copy forwarded with compliments for information to: -

- 1) The Dean, of the Faculty of Arts.
- 2) The Chairperson, Ad-hoc Board of Studies in Bachelor of Mass Media.
- 3) The Controller of Examinations,
- 4) The Co-Ordinator, University Computerization Centre,

(D.H.KATE)
DEPUTY REGISTRAR
U.G./P.G. Section

Copy to :-

The Director, Board of College and University Development, the Deputy Registrar (Eligibility and Migration Section), the Director of Students Welfare, the Executive Secretary to the Vice-Chancellor, the Pro-Vice-Chancellor, the Registrar and the Assistant Registrar, Administrative sub-center, Ratnagiri for information.

The Controller of Examinations (10 copies), the Finance and Accounts Officer (2 copies), Record Section (5 copies), Publications Section (5 copies), the Deputy Registrar, Enrolment, Eligibility and Migration Section (3 copies), the Registrar, Statistical Unit (2 copies), the Deputy Registrar (Accounts Section) and the Registrar, Affiliation Section (2 copies).

UNIVERSITY OF MUMBAI

**SYLLABUS FOR THE
FIRST YEAR
BACHELOR OF MASS MEDIA
(F.Y.B.M.M.)
SEMESTER I AND II
(ENGLISH VERSION)**

(Introduced with effect from the academic year 2009-2010.)

SEMESTER I

Subject : EFFECTIVE COMMUNICATION SKILLS – I

Paper : I

- Objectives** : The paper shall focus on functional and operational use of language in media. With the specific aim of use in media, it will equip students with competence in language structure, abilities in reading and writing and skills of:
1. Close, critical reading of informative and discursive texts in Marathi, Hindi and English
 2. Effective presentation in writing (concise statement, use of appropriate organizational and rhetorical patterns and style) Marathi, Hindi and English
 3. Efficient oral communication in Marathi, Hindi and English
 4. To equip students with structured and analytical thinking skills
 5. To teach presentation skills and effective use of presentation aids in Marathi, Hindi and English

The course will build on the communicative Marathi, Hindi and English course introduced in Std. XI and XII, and aim at training students to use Marathi, Hindi and English correctly and effectively.

(N.B: The course will be spread over two semesters)

Skills to be acquired:

1. **Reading (Marathi, Hindi and English)** : Ability to
 - i. Read with fluency and speed
 - ii. Skimming and scanning
 - iii. Identify, collect and reorder relevant information from factual discourse, from a given perspective or for a given purpose; to isolate fact from opinion.
 - iv. Recognizing aspects of language, particularly
 - Vocabulary
 - Grammatical Structure
 - Textual organization, aspects of linkage in text (Coherence, cohesion)(10)
2. **Writing (Marathi, Hindi and English)**:
Ability to represent reality through the use of written language. (10)
3. **Editing & Summarizing (Marathi, Hindi and English)**:
(10)
 - Restatement of a given text with a view to
 - Shortening, summarizing
 - Making matter and organization more focused

4. Oral Communication (Marathi, Hindi and English): Training in achieving

(10)

- Correctness in pronunciation and sentence stress
- Communication with fluency, naturalness, confidence and sensitivity to audience.

(From: Interaction in shared planning of written work: Presentation of the outcome of a discussion; participation in oral interaction in informal/professional contexts [dialogue, debate, interview, office meeting, panel discussion, etc.])

5. Thinking:

(5)

- Errors in thinking
 - Partialism
 - Time scale
 - Egocentricity
 - Prejudices
 - Adversary thinking
 - Extremes
- Concept of Left Brain and Right Brain thinking (understanding the difference between creative and analytical thinking processes)
- Thinking Aids or tools

Internal Assessment: Group Project/Individual Project/Book Review/Class Test/Case Study/Presentation {Power point/Audio – Visual presentation/Oral Presentation}

Title of the Books

Title of the Books	Author of the Book
Recommended for teachers	
1. Phase Blue: A Systems Approach to College: English, Science Research Associates, 259 East Erie St. Chicago, Illinois, 1970.	Hogins J.B. & Yarber, R.E.
2. Writing Prose: Techniques & Purposes, N. York: Oxford University Press, 1980	Kane, T.S. & Peters, L.J. Doughty, P.P. Thornton, J.G.
Teaching Materials:	
1 General:	
1. Study Strategies. N. Delhi: Oxford University press 1979.	Grellet, F.
2. ELT Cell, University of Bombay, Notemaking & Composition Exercises 1979.	
3. Communication Skills in English: Examination Papers, 1981	Bhaskar, W.S. & Prabhu, N.S.
4. Communication Skill in English: Examination Papers, 1987.	Bellare, Niramala, Martin, J.R.

II Reading	
1. Developing Reading Skills, Cambridge University Press 1981,	Freeman, Sarah
2. Reading and Thinking in English, Four Vols (Vol. 1 for the lowest level, Vol.4 for the highest level), The Brithish Council, Oxford University Press, 1979-1981.	Saraswathi, V.
3. English through Reading, Vols. 1 & 2, OUP 1998	Narayanswamy V.R.
4. Reading and Study Strategies, Vols. 1 & c, Oxford University Press, 1998.	
III Writing	
1. Factual Writing: Exploring & Challenging Social Reality, Oxford University Press 1990.	
2. Study Writing: A Course in Written English for Academic and Professional Purposes, Cambridge University Press 1987.	
3. Written Communication. Orient Longman, 1977.	
4. Organised Writing, Book 1&2, Orient Longman	
IV Thinking	
1. Teaching Thinking, Penguin Books. 1986	De Bono, Edward
2. De Bono's Thinking Course, BBC Books. 1996	De Bono, Edward
3. Serious Creativity, Penguin Books. 1992	De Bono, Edward
4. The Mind Map Book, BBC Books. 1995	Buzan, Tony

Appendix

paper V - Introduction to literature and
paper VI - Translation

Book list : An indicative text on the subject
published by the University Press to be
made available for reference

✓ paper - Principles of Management and
Marketing

Philip Kotler - Fundamentals of Marketing
Management

Dr. C B Gupta, Dr. Rajan Nair - Marketing
management

Rajan saxena - Marketing management

S. A Sherlekar - Marketing management

Manmohan Prasad - Management conepts
and practices

Lallan Prasad - Management principles
and practices

Semester I

Fundamentals of Mass Communication

Paper II

Objectives : 1) To introduce the students to communication models and expose them to the various aspects of Mass Communication
2) To develop a critical understanding of Mass Media, its potentialities and Impact .

- 1) Definitions of communication – Understanding the elements and process of Communication (2)
- 2) Functions of Communication (4)
- 3) Barriers of Communication (4)
- 4) Types of Communication -- verbal, non-verbal, interpersonal, group, mass, interactive, digital etc. (6)
- 5) Basic Communication models - Shannon and Weaver, Schramm, Gerbner, Lasswell, Sadharanikaran, Natyashastra. (10)
- 6) An overview of media evolution from Gutenberg to Internet. (2)
- 7) Mass Communicators – Mahatma Gandhi, Lokmanya Tilak, S.A.Dange, Balasaheb Thackeray, Datta Samant, S.M.Joshi, Indira Gandhi, Dr Babasaheb Ambedkar, Sir Syed Ahmed, Mohammad Ali Jinnah, Keshav Hedgewar, Gadge Maharaj, Periyar Ramaswamy, N T Rama Rao, Amar Shaikh, Gadar, Anna Hazare. Prabodhankar Thackeray, Mahatma Phule (8)
- 8) The contribution of the Bengali and Marathi press towards the Struggle for Independence. (6)
- 9) Impact of Mass Media in Indian mass movements (8)
 - The Varkari movement and folk media
 - Quit India Movement
 - The Ambedkarite Press
 - The media role in the Samyukta Maharashtra Movement
 - Doordarshan
 - Akashwani
 - Water related movements

Objectives : 1) To introduce the students to communication models and expose them to the various aspects of Mass Communication
2) To develop a critical understanding of Mass Media, its potentialities and Impact

- 1) Definitions of communication – Understanding the elements and process of Communication (2)
- 2) Functions of Communication (4)
- 3) Barriers of Communication (4)
- 4) Types of Communication – verbal, non-verbal, interpersonal, group, mass, interactive, digital etc. (6)
- 5) Basic Communication models - Shannon and Weaver, Schramm, Gerbner, Lasswell, Sadharanikaran, Natyashastra. (10)
- 6) An overview of media evolution from Gutenberg to Internet. (2)
- 7) Role of Leading Mass Communicators – Mahatma Gandhi, Lokmanya Tilak, S.A.Dange, Balasaheb Thackeray, Datta Samant, S.M.Joshi, Indira Gandhi, Dr Babasaheb Ambedkar, Sir Syed Ahmed, Mohammad Ali Jinnah, Keshav Hedgewar, Gadge Maharaj, Periyar Ramaswamy, N T Rama Rao, Amar Shaikh, Gadar, Anna Hazare. (8)
- 8) The contribution of the Bengali and Marathi press towards the Struggle for Independence. (6)
- 9) Impact of Mass Media in Indian mass movements (8)
The Varkari movement and folk media
Quit India Movement
The Ambedkarite Press
The media role in the Samyukta Maharashtra Movement
Doordarshan
AIR

SEMESTER I

Subject : INTRODUCTION TO COMPUTERS

(One session = 2 lectures. Most of the topics under this subject may be taught in a computer lab)

Paper : III

Objectives :

- 1) To equip the students with a general understanding of computer basics for everyday use.
- 2) To train them to use this understanding to supplement their presentation skills.

Lectures – 4

Suggestion: This topic can be taught by bringing a PC into the classroom and using an LCD projector)

		No. of Class Lectures	Number of lab lectures
I.	Computer Basics (7 lectures)		
	Basic structure of a PC, Types of computers, Input / process / output devices (definition)	1	
	Memory, storage, storage devices, RAM, ROM, Processor, Processing speed and RAM, Hard Disk and RAM. What does one mean by the speed of a computer?	2	
	Operating Systems, Windows operating System, Windows basics, windows commands and keyboard shortcuts		1
	File management, importance of organizing work in folders, Disk partitions, physical and logical drives, etc.		1
II.	Networking Basics (2 lectures)		
7	Introduction to networks, Types of networks (peer to peer, client server, lan, wan, vpn etc.), Intranet and Internet, Client server technology	1	
8	Importance of networks in a media organization, Networking in editing studios, television networks,	1	

	knowledge management, access to archives, Networking through satellites, transfer of footage through OB Vans		
III.	Introduction to internet (5 lectures)		
10	Domain names, web servers, URL and parts of a url, What is a website, Types of websites (B to C, C to C), Static and Dynamic websites, Portals (Horizontal and vertical portals),	1	
11	Services (email, search engines, ftp, etc.) , Searching on the web, keywords, etc., Internet security, viruses, spyware, freeware, etc.,	1	
12	Importance of internet in media, effect of internet on journalism, Newsrooms and the internet, internet and research, journalists and the internet	1	
IV.	Text and Documents Editing and Presentation		
	Microsoft Word (6 lectures)		
13	Creating, Saving documents		1
14	Editing documents (formatting characters, lines and paragraphs, Section & Page Breaks, Headers & Footers, Tool, index)		1
15	Language tools (spelling, grammar thesaurus)		1
16	Inserting images, cut, copy, paste		1
17	Creating Tables		1
18	Mail merge, Use of keyboard shortcuts		1
	MS Excel (3 lectures)		
19	Introduction to spreadsheet, rows, columns, cell address, Workbook, worksheet		1
20	Entering data, Formulae, functions, Editing sheets, Formatting		1
21	Finding, replacing and filling data, Database management, sorting, Preparing Charts, Use of keyboard shortcuts		1
1	Powerpoint (6 lectures)		
22	Introduction to presentations, create, save		2
23	Types of presentation layouts, Slides, outlines, slide sorter, presentation, Formatting, Tables, cliparts, pictures, organisation charts, charts etc.		2
24	Animation (preset, custom), Setting up slide show, timings, on click, hyperlinks etc., Inserting images, videos and sounds,		1
25	Powerpoint presentation, powerpoint show, Presentation skills, Keyboard shortcuts		1

V.	Introduction to designing (4 lectures)		
26	Types of communication, What is design, Types of design,	1	
27	Colour theory, Hierarchy in a design, Typography (fonts & typefaces, types of fonts), Observation & visualization, perspective	1	1
28	Unicode, installing and using Unicode.		1
VI.	Page Layouts (Pagemaker indesign and Quarkxpress) (10 lectures)		
29	Introduction to different pagemaking software, Tools, menus, Tools, making pages in Quark Express / Pagemaker.,		6
30	Inserting a photograph / graphic for print, Creating blurbs, Using drop caps, etc, Differences between Quark Express and Pagemaker,		1
31	Creative page layouts in different media (flyers, brochures, books, newspapers, etc.), Basics of newspaper layout, folds, importance of placement of news above and below the fold., Preparing a dummy newspaper	2	
VII.	Photoshop (7 lectures)		
32	Introduction to graphics, difference between vector and bitmap images, CMYK and RGB	1	
33	Image size, canvas size, Resolution and DPI., Learning tools (all tools of the toolbox), , colour separation		2
34	Different graphic formats (PSD, JPG, GIF, etc.), Scanning and colour correction, , Touching up photographs, importance of highlights, mids and shadows, Cloning, duplicating and adjustments.		2
35	Working with Images, giving effects to images, Cropping and resizing images, Masking, Working with layers, Preparing images for the web, print medium and films		2
VII	Introduction to Corel Draw	04	06
	Internal Assessment : Group Project/Individual Project/Book Review/Class Test/Case Study/Presentation {Power point/Audio – Visual presentation/Oral Presentation}		
	Reference Books :		
	Learn Microsoft Office in 24 hrs.		
	Photoshop		
	CS2 in simple steps : By Dream Tech		

	CS2 Bible : By Dream Tech		
	Photoshop Savvy : By Dream Tech		
	Down and Dirty Tips & Tricks : Tech Media		
	Indesign		
	CS2 Bible : Tech Media		
	Classroom in a book : Tech Media		
	QuarkXpress		
	5 for windows and mac : Tech Media		
	Visual Quickstart Guide : Tech Media		

SEMESTER I

Subject : **LANDMARK EVENTS IN 20TH CENTURY
HISTORY OF WORLD INDIA & MAHARASHTRA**

Paper : **IV**

OBJECTIVES : 1. To acquaint the students with
important ideas & events that shaped 20th Century
world with emphasis on India & Maharashtra

1. **Introduction: (8)**
 - European Renaissance
 - Industrial revolution
 - French revolution
 - American war of independence
 - Bolshevik Revolution
2. **Ideas & Ideologies That Shaped The World (2)**
 - Nationalism, Democracy, Communism, Socialism, Marxism, Naxalism, Secularism.
3. **Causes and Consequences of the First and Second World Wars (8)**
4. **Era Of Cold War and emergence of the New World Order (2)**
5. **Brief introduction to SAARC. (2)**
6. **Events In India (10)**
 - Arrival Of East India Company
 - Rebellion in 1857
 - Impact of English education
 - Social Reform Movements
 - Birth of Congress
 - The Partition
7. **India After Independence (12)**
 - A brief history of the making of Indian Constitution
 - The Non-Aligned Movement
 - India's Wars with Pakistan and China and their impact on foreign policy
 - Economic liberalization, its social and political impact
 - Terrorism and India's border conflicts
8. **Emergence Of Maharashtra (12)**
 - Principles behind forming the states on linguistic grounds
 - The Samyukta Maharashtra Movement

SEMESTER I

Subject : Introduction to sociology, the sociology of news and social movements in India

Paper : V

OBJECTIVES

1. Provide a sociological understanding of the basic concepts and perspectives relevant to mass-media.
2. To make the students aware of Indian Society's socio-cultural diversity and their responsibility as media personnel.
3. To sensitize them to pressing social issues of the contemporary Indian society.
4. To know and to understand origins & spread of the various social movements in India

Introduction to Sociology: (12)

Basic concepts of sociology – Sociological imagination

Basic concepts of

- Social stratification-Caste, Class, Community, Religion, Sect, Gender, Age
- Culture, Family, institution of marriage.

The sociological impact of linguistic, ethical and normative conflict.

Role of Media in Society: (20)

Sociology of News

Civil Society and the media

Contribution of the media in social construction

Formal & Informal social controls on Media

Impact of Media On socio-cultural values and social institutions

Groups in Society

- Significance
- Different types of groups in society

Social Movement – Definition, Elements, Stages

Dalit And OBC Movement: (2)

Dravidian Movement: (2)

Class Movements: (2)

Hindutva Movement (2)

Linguistic Movements: (2)

Feminist Movements: (2)

Islamic Movements in India (2)

Shaping Of Consumer Consciousness In the Era Of Globalization (2)

Introduction to Economics

Preamble

In the day to day functioning of an economy, a large number of economic terminologies are used frequently in the media. The main objective of this paper is to familiarize the students of mass media with the fundamental concepts of economics so that their analytical ability can be strengthened. To achieve this, the paper is to be taught with practical relevance. Wherever applicable, reference is to be made in the context of Indian economy.

Section I

BASIC CONCEPTS OF MICROECONOMICS

1. Nature and scope of Micro Economics –Concept of Equilibrium- assumption of Ceterisparibus
2. Market forces of demand and supply : their Determinants -Elasticities of demand and supply.
3. Production function: short run and long run –variations in input proportions and variations in scale
4. Cost of Production: Meaning
 - Total Revenue, Total Cost and Profit - Break Even Analysis
 - Concept of opportunity cost
 - Various measures of cost: Fixed and Variable Costs, Average and Marginal Costs, Production and Selling costs
 - Economies and diseconomies of scale and cost.
3. Introduction to the competitive markets-
 - Objectives of firms
 - Features of : Perfect competition , Monopoly, Monopolistic competition and oligopoly market.

Section-II

I FUNDAMENTALS OF MACROECONOMICS

1. Basic Concepts of income aggregates:

National Income, Gross Domestic Product, Per capita Income,
State Domestic Product (with reference to Economy of Maharashtra).

2. Introduction to Money, Banking and Public Finance

a) Concepts of Money Supply, Velocity of Circulation of Money Supply, Liquidity Preference,

Monetary policy and Fiscal Policy, Inflation
Features and Phases of trade cycles

b) Banking and non banking financial institutions: Features of Commercial Banks and Central Bank, introduction to Mutual Funds and insurance sector

c) Components and Functions of Indian Financial System:

Features and functions of financial markets

Money and Capital markets - Characteristics of Primary and Secondary markets,
Role of Stock exchanges - Role of SEBI.

d) Introduction to public finance: Direct and Indirect Taxes, Union Budget

3. Introduction to External Sector:

Balance of Trade and balance of payment, exchange rate, foreign direct investment and foreign portfolio investment

II. India in a globalised world

Introduction to the concepts of Privatization, Liberalization and Globalization-
Globalization and its impact on Indian economy - WTO agreements and India's commitments to WTO.

Note: As a part of Internal assessment, through assignments and group presentations, the students are to be made familiar with the major contributions of the following eminent economists:

Adam Smith, David Ricardo, Alfred Marshall, Irving Fisher, J.M. Keynes, Milton Friedman, Dadabhai Naoroji, Mahatma Gandhi, Amartya Sen

References

- N.Gregory Mankiw, *Principles of economics* Fifth Edition, Worth Publishers
Misra and Puri, *Indian Economy*, Himalaya Publishing House, 2008
Bharati.V.Pathak, *The Indian Financial System-Markets, Institutions and Services*,
Pearson Education ISBN-81-7758-562
Dominick Salvatore, *Microeconomics Theory and Applications*, Oxford University Press
Datt Ruddar and KPM Sundharam *Indian Economy*, S.Chand ISBN81-219-0298-3
H.L. Bhatia, *Public Finance*, Vikas Publishing House Pvt.Ltd ISBN-81-259-1536-2
M.L. Jhingan, *The Economics of Development and Planning*, Vrinda Publication Pvt.
Ltd.

SEMESTER II

Subject : Effective Communication Skills – II

Paper : I

Objective : To advance the communication skills in Marathi, Hindi and English acquired in the first semester.

Reading : (10)

1. Understand concepts and arguments in prose. Analyze and assess its strengths and weaknesses
2. Recognize features of language, such as -
 - Vocabulary
 - Grammatical Structure
 - Textual organization, aspects of linkages in text (coherence and cohesion)
 - Style: colloquial, formal, ornate, bare, concise diffuse tone, i.e. the feeling behind the writing e.g. neutral, ironic, humourous, angry, bias and point of view, neutral, slanted.

Writing : Ability to produce language which is (10)

1. Closely reasoned and/or persuasive; analysis and interpretation of concepts or claims from different angles (e.g. editorials, letters to the Editor, columns, advertising copy, speeches)
2. Learn content analysis to enhance writing skills – emphasis on frequently occurring mistakes in student writing, corrective measures for the same.

Editing & Summarizing : Restatement of a given text with a view to editing for linguistic and stylistic purposes.

(10)

Oral Communication : Training in achieving knowledge of the conventions of conversation and social interaction (such as appropriate forms of address and reference, how to convey compliment, gratitude, etc.) and oral interaction in semi-formal/formal situations and group dynamics. (10)

An Introduction to Logic (5)

- Reasoning
- Statements
- Arguments and types of arguments
- Assumptions
- Functions of language

Appendix

paper V - Introduction to literature and
paper VI - Translation

Book list : An indicative text on the subject
published by the University Press to be
made available for reference

✓ paper - Principles of Management and
Marketing

Philip Kotler - Fundamentals of Marketing
Management

Dr. C B Gupta, Dr. Rajan Nair - Marketing
management

Rajan saxena - Marketing management

S. A Sherlekar - Marketing management

Manmohan Prasad - Management concepts
and practices

Lallan Prasad - Management principles
and practices

Internal Assessment : Group Project/Individual Project/Book Review/Class Test/Case Study/Presentation {Power point/Audio – Visual presentation/Oral Presentation}

New books recommended :

- **Writer's Digest Handbook of Magazine Article Writing**
- **Writing Logically, Thinking Critically (2nd edition) – Shella Cooper and Rosemary Patton**
- **Written Communication in English – Sarah Freeman**
- **Graphic Design in Computer Age: Presentations for Professional Communication – Bill Murphy**
- **A Concise Logic – William H Halverson**

SEMESTER II

Subject : Political Concepts and the Indian Political System

Paper : II

Objectives : 1) To acquaint the students with fundamental political concepts essential for understanding political systems and theories. Orient the students to the Indian Constitution and the functioning of the Indian political system.
2) To provide the students with a strong base on the 'Indian Concepts' and to expose them to the complexities of Indian Political Systems.

Concepts: (4)

- State
- Nation
- Democracy
- Non-Democratic forms of government

Indian Constitution: (10)

- Preamble of the Constitution of India
- Fundamental Rights
- Fundamental Duties
- Directive Principles of State Policy
- Parliamentary System

Political Dynamics (India): (20)

- Introduction to the history and chief features of the Justice Party, Praja Socialist Party, the Indian National Congress, the Communist Parties, the Bharatiya Janata Party, the Bahujan Samaj Party, the Telugu Desam, the Assom Gana Parishad, the Akali Dal, Dravida Munnetra Kalagam, Samajwadi Party, National Conference, Janata Dal, Maharashtra Navanirman Sena, Nationalist Congress Party, Republican Party of India (all groups).
- The policy of reservation with reference to the Mandal Commission Report Implementation, the politics of civil society rights and the Uniform Civil Code with reference to the Shah Bano Case, religion as a political issue with reference to the Ramjanmabhoomi-Babri Masjid conflict, politics revolving round socio-economic issues with reference to nationalization of banks and 'Panchayati Raj' amendment to the Constitution of India.
- Elections in India before and after T N Seshan.
- Development of democracy from single party to multi-party consensual government.

Political Dynamics (Maharashtra): (16)

- Maharashtra Congress, its growth and present status
- The Dalit movement in Maharashtra and its present status.
- The birth of the Shiv Sena and its present state.
- The birth of the Rashtriya Swayamsevak Sangh and its present state
- The Left movement in Maharashtra and its present state
- Mumbai's political history
- Western Maharashtra's impact on state politics

Internal Assessment : Group Project/Individual Project/Book Review/Class Test/Case Study/Presentation {Power point/Audio – Visual presentation/Oral Presentation}

LIST OF REFERENCE BOOKS

1. Oxford Concise Dictionary of Politics, Iain Mclean / Alistair Mcmillan, Oxford University Press
 2. Politics, 2nd Edition, Andrew Heywood, Ane Books.
 3. Dictionary of Politics, D. Robertson, Penguin Books India.
 4. An Introduction to Political Theory, Gauba, O. P., Macmillan
 5. Political ideas and concepts : an introduction, Heywood Andrew, Macmillan, Houndmills
 6. Political ideologies : an introduction, Heywood Andrew, Macmillan, Houndmills
 7. Oxford Companion to Politics of the World, Krieger Joel Joseph William A Kahler Miles Nzongola – Ntalaja Georges Stallings Barbara B. Weir Margaret, Oxford University Press New York.
 8. Political Theory, Das Hari Hara and Chaudhari B. C., National Publishing House.
 9. Introduction to the Indian Constitution, Basu D. D., Wadhwa Publications.
 10. An Introduction To The Constitution Of India, Pylee M V Vikas Publishing House.
 11. Introduction To The Constitution Of India, Sharma, Brij Kishore, Printice-Hall of India.
 12. Our Constitution Kashyap Subhash, National Book Trust.
 13. Indian Policy for Preliminary Examination, Lakshmikant, Tata McGraw Hill.
- Indian Government and Politics, Narang A.S., Gitanjali Publishing House, New Delhi.

SEMESTER II

Subject: Principles of Management and Marketing

Paper: III

Objective: To provide an introduction to the fundamentals of management and marketing

1. Introduction to Management: (5)

- **What is management?**
- **Management Functions**
- **Management Levels.**
- **Management Skills**
- **Traditional and Professional Management**

2. Management Today (6)

- **The Classical Management Perspective**
- **Behavioural Management Perspective**
- **Contemporary Management Perspective.**

3. Organisational Environment and Ethics (2)

- **Organisational environment (QWL) and its influence on management practice today. The ethical and social context of management.**

4. Introduction to the Marketing Process (4)

Consumer Buyer Behaviour

Basic **consumer** behaviour model, factors affecting consumer behaviour, impact of changing consumer behaviour on marketing

Business Buyer Behaviour

Business **buying** process, Participants in business buying process, B2B, B2C

5. Marketing Strategy & Marketing Mix (4)

Market Segmentation

Segmenting Consumer & Business Markets, Methods, Requirements for effective Segmentation

Target **marketing** – Process & Strategies

6. Product Mix (4)

Appendix

paper V - Introduction to literature and
paper VI - Translation

Book list : An indicative text on the subject
published by the University Press to be
made available for reference

paper - Principles of Management and
Marketing

Philip Kotler - Fundamentals of Marketing
Management

Dr. C B Gupta, Dr. Rajan Nair - Marketing
management

Rajan saxena - Marketing management

S. A Sherlekar - Marketing management

Manmohan Prasad - Management concepts
and practices

Lallan Prasad - Management principles
and practices

Meaning, Levels of Product, Types of Product, Launching new product, branding, product line & range, product mix decision, Marketing Strategies for service firms

7. Price Mix (4)

Meaning, methods, factors affecting product pricing decision, modern pricing strategies in global competitive markets

8. Place Mix (4)

Meaning, Channel levels, Factors affecting channel selection, Retailing – types of retailers, the retail chain concept, Wholesaling – types of wholesalers, trends in wholesaling

9. Promotion Mix (4)

Meaning, Components – Advertising, Sales Promotion, Public relations, Publicity, Personal Selling, Direct marketing, Effective product communication process, Integrated Marketing Communications – Process, Need

10. Marketing in the Digital Age (2)

Customisation of marketing mix, major forces shaping the marketing decision in the digital age.

11. Responsible Marketing & Ethics (2)

Socially responsible marketing, marketing ethics, cause-related marketing

चाद आणल चादांचे प्रकार
गृहिते
भाषेचे कार्य

- Writer's Digest Handbook of Magazine Article Writing
- Writing Logically, Thinking Critically (2nd edition) – Shella Cooper and Rosemary Patton
- Written Communication in English – Sarah Freeman
- Graphic Design in Computer Age: Presentations for Professional Communication – Bill Murphy
- A Concise Logic – William H Halverson

Appendix

paper V - Introduction to literature and
paper VI - Translation

Book list : An indicative text on the subject
published by the University Press to be
made available for reference

✓ paper - Principles of Management and
Marketing

Philip Kotler - Fundamentals of Marketing
Management

Dr. C B Gupta, Dr. Rajan Nair - Marketing
management

Rajan saxena - Marketing management

S. A Sherlekar - Marketing management

Manmohan Prasad - Management concepts
and practices

Lallan Prasad - Management principles
and practices

सत्र: 2

विषय: राज्यशास्त्रीय संकल्पना आणि भारतीय राज्य व्यवस्था

विषयपत्रिका: 2

उद्देश्य: 1. विविध राज्य व्यवस्था व राज्यशास्त्रातील सिद्धांतांची ओळख त्याचबरोबर मूलभूत राज्यशास्त्रीय संकल्पना समजून घेणे. भारतीय राज्य घटना व भारतीय राज्य व्यवस्था समजून घेणे.

2. राज्य व्यवस्थेबाबतच्या भारतीय संकल्पना व भारतीय राज्य व्यवस्थेतील गुंतागुंत समजून घेणे.

संकल्पना (4)

राज्य

राष्ट्र

लोकशाही

लोकशाही व्यतिरिक्त राज्य व्यवस्था

भारताची घटना (10)

राज्यघटनेची प्रस्तावना

मूलभूत अधिकार

मूलभूत कर्तव्ये

राज्य धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे

संसद व्यवस्था

राजकीय घडण (भारत) (20)

जस्टिस पार्टी, प्रजा सोशलिस्ट पार्टी, काँग्रेस, डावे पक्ष, भारतीय जनता पार्टी, बहुजन समाज पार्टी, तेलुगु देसम, आसाम गण परिषद, अकाली दल, द्रविड मुन्नेत्र कळ्ळगम, समाजवादी पार्टी, नॅशनल काँफरंस, जनता दल, राष्ट्रावादी काँग्रेस, महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना, रिपब्लिकन पक्ष (विविध गट) या पक्षांची ऐतिहासिक ओळख व वैशिष्ट्ये.

मंडल आयोगाच्या शिफारशींच्या अंमलबजावणीच्या आधारे आरक्षणाचे धोरण समजून घेणे, शाह बानो खटल्याच्या आधारे नागरी समाजापुढची आव्हाने व समान नागरी कायद्याची मागणी समजून घेणे, रामजन्मभूमी-बाबरी मशीदीवरील संघर्षातून

धर्माधारित राजकारण समजून घेणे, बँकांचे राष्ट्रीयीकरण व पंचायती राज या धोरणांच्या
आधारे सामाजिक व आर्थिक बाबींचा राजकारणावरील परिणाम समजून घेणे.

भारतातील निवडणूका - टी एन सेशन यांच्या अगोदर आणि नंतर.

भारतातील लोकशाहीचा विकास - एकपक्षीय वर्चस्व ते आघाड्यांचे राजकारण

राजकीय घडण (महाराष्ट्र) (16)

महाराष्ट्रातील काँग्रेसचे वर्चस्व व सद्यस्थिती

शिवसेनेचा उदय व सद्यस्थिती

दलित चळवळीचा उदय व सद्यस्थिती

राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचा उदय व सद्यस्थिती

महाराष्ट्रातील डाव्या चळवळी

मुंबईचा राजकीय इतिहास

पश्चिम महाराष्ट्राचा राज्यावरचा प्रभाव

संदर्भ सूचि

1. प्रविण टेंभेकर, 'भारताची राज्यघटना, प्रत्येक भारतीय नागरिकाचा धर्मग्रंथ', पार्थ प्रकाशन, मुंबई.

सत्र 2

विषय: व्यवस्थापनशास्त्र व विपणनाचे तत्त्वे

विषयपत्रिका: 3

उद्देश्य: व्यवस्थापनशास्त्र आणि विपणनाची तत्त्वे समजून घेणे

1. व्यवस्थापनशास्त्राची ओळख (5)

व्यवस्थापन म्हणजे काय?

व्यवस्थापनाची कार्ये

व्यवस्थापनाच्या विविध पातळ्या

व्यवस्थापनातील कौशल्ये

पारंपरिक व व्यावसायिक व्यवस्थापन

2. वर्तमान व्यवस्थापन (6)

पारंपरिक व्यवस्थापकीय दृष्टिकोन

वरतनवादी व्यवस्थापकीय दृष्टिकोन

समकालीन व्यवस्थापकीय दृष्टिकोन

3. आस्थापनांतील वातावरण आणि नैतिकता (2)

आस्थापनांतील वातावरणाचा व्यवस्थापनाच्या नैतिकतेवर होणारा परिणाम व व्यवस्थापनाचे नैतिक व सामाजिक संदर्भ.

4. विपणन प्रक्रियेची ओळख (4)

उपभोक्ता-ग्राहक - ग्राहकांची मानसिकता, या मानसिकतेमागील कारणे त्याचबरोबर ग्राहकांच्या बदलत्या व्यवहाराचे विपणनावर होणारे परिणाम.

उत्पादक-ग्राहक - उत्पादक ग्राहकांची खरेदीची पद्धत, उत्पादक-उत्पादक यांच्यामधील व्यवहार आणि उत्पादक-ग्राहक यांच्यामधील व्यवहार

5. विपणनाचे डावपेच (4)

बाजाराचे विभाजन - उत्पादक आणि ग्राहकांचे विभाजन, विभाजनाच्या पद्धती व आवश्यकता, एखाद्या लक्ष्यासाठी ठरवलेले विपणनाचे डावपेच.

6. तयार वस्तूंचे वा विविध सेवांचे नेमके मिश्रण (4)

संज्ञेचा अर्थ, विविध सेवा वा वस्तूंच्या पातळ्या व प्रकार, नवीन सेवा वा वस्तू बाजारात आणणे, त्यांना विशिष्ट चिन्ह प्रदान करणे, सेवा वा वस्तूंचे मिश्रण कसे करावे याबाबतची निर्णय प्रक्रिया.

7. बाजारभावाचे मिश्रण (4)

संज्ञेचा अर्थ, पद्धती, बाजारभावावर आणि भाव ठरवण्याच्या प्रक्रियेवर परिणाम करणारे विविध घटक, समकालीन जागतिक बाजारात वापरले जाणारे बाजारभाव ठरवण्याचे आधुनिक डावपेच.

8. स्थानिक मिश्रण (4)

संज्ञेचा अर्थ, विविध पातळी, व निर्णय प्रक्रियेवर परिणाम करणारे घटक, फुटकळ विक्रेत्यांचे प्रकार व फुटकळ विक्रीचे साखळी हे संकल्पना समजून घेणे त्याचबरोबर घाऊक विक्रेत्यांचे प्रकार आणि समकालीन प्रथा.

9. जाहिरातीचे मिश्रण (4)

संज्ञेचा अर्थ, विविध घटक, जाहिराती, विक्रीसाठीच्या जाहिराती, जनसंपर्क, प्रचार, व्यक्तींद्वारे विक्री, थेट विपणन, वस्तूंबाबतची माहिती अचूक पोहोचवण्याची प्रक्रिया, संकलनात्मक विपणन संज्ञापनाची प्रक्रिया आणि आवश्यकता.

10. अंकात्मक युगात विपणन (2)

अंकात्मक युगातील विशिष्ट संदर्भांचे विपणन निर्णयावर होणारे परिणाम व विशिष्ट ग्राहक गटांसाठी केलेले विपणन.

11. जबाबदार विपणन व नैतिकता (2)

सामाजिक बांधिलकी सांभाळणारे विपणन, विपणनातील नैतिकता व आवश्यकतेनुसार केलेले विपणन.

सत्र 2

विषय: मानसशास्त्राची ओळख

विषयपत्रिका: 4

उद्देश्य: मानसशास्त्राच्या संकल्पना समजून घेणे

1. मानसशास्त्राचा विकास

(8)

व्याख्या

मानसशास्त्रातील तत्वे

मानसशास्त्राच्या शाखा

संशोधन पद्धती

2. व्यक्तिमत्त्व

(8)

मनोविक्षेपण - फ्रॉइड

वर्तनवाद - स्किनर

आकलनात्मक - वंडुरा

मानवतावाद - मास्लोव्ह

3. प्रवृत्ती आणि भावना

आवश्यकतांची उतरंड

प्रवृत्ती आणि वर्तन

भावनेची घटक

भावनांक

4. आकलन

(8)

विचार करणे

स्मृतीचे टप्पे

शिकणे आणि अभिजात सवयी

सामाजिक आकलन

6. दृष्टिकोन

(8)

सामाजिक दृष्टिकोन

सामाजिक दबाव

द्रुग्गोचर खोलीमुळे येणारा दृष्टिकोन
श्रवणातून येणारा दृष्टिकोन
गेस्टाल्ट
इंद्रियजन्य

6. प्रवृत्ती

(8)

प्रवृत्ती तयार होण्याचे सिद्धांत
गुणधर्म
गुणधर्मांमुळे तयार होणाऱ्या प्रवृत्ती
आकलनामुळे प्रवृत्तींवर होणारे परिणाम

Semester II

Paper IV

1. Introduction to Psychology – Atkinson and Hilgard – 9th Edition
2. Introduction to Psychology – Benjamin Lahey – 5th Edition
3. बारावी मानसशास्त्र, व्ही. डी. तडसरे, फडके प्रकाशन.

सत्र २

विषय - अनुवाद कौशल्य

विषयपत्रिका - ६ ७

उद्दिष्ट : माध्यमांसाठी अनुवादाचे महत्त्व समजावून घेणे.

मराठी, हिंदी आणि इंग्रजी या तीनही भाषांमध्ये अनुवादकौशल्याचे ज्ञान पुरवणे.

१. भाषांतराची आवश्यकता (२)
२. भाषांतराची संकल्पना (२)
३. भाषांतर सिद्धांत (१६)
 - अ. बाह्यज्ञान- उपयोजकाच्या दृष्टिकोनातून (४)
 - विश्वसनीयता
 - संहिता-विश्वसनीयता
 - अनुवादकाची विश्वासाहता
 - वक्तशीरपणा
 - मूल्य
 - व्यावसायिक तडजोडी
 - आ. अंतर्ज्ञान- अनुवादकाच्या दृष्टिकोनातून (४)
 - अनुवादक- एक ज्ञानोपासक
 - अनुवादकाची बुद्धिमत्ता
 - अनुवादकाची स्मरणशक्ती
 - प्रातिनिधीक आणि कार्यपद्धती स्वरूप
 - बौद्धिक आणि भावनिक स्वरूप
 - संदर्भ, समयोचितता, बहु संकेतरूपांतरण (Multiple Encoding)
 - अनुवादकाच्या ज्ञानोपसानेच्या शैली
 - संदर्भ
 - क्षेत्र- परावलंबन व स्वातंत्र्य
 - लवचिक व रचनात्मक परिस्थिती
 - स्वातंत्र्य, परावलंबित्व, परस्परावलंबित्व
 - संबंध, विषयांची प्रेरणाशक्ती

Appendix

paper V - Introduction to literature and
paper VI - Translation

Book list : An indicative text on the subject
published by the University Press to be
made available for reference

✓ paper - Principles of Management and
Marketing

Philip Kotler - Fundamentals of Marketing
Management

Dr. C B Gupta, Dr. Rajan Nair - Marketing
management

Rajan saxena - Marketing management

S. A Sherlekar - Marketing management
Manmohan Prasad - Management concepts
and practices

Lallan Prasad - Management principles
and practices

इ. निवेशन व प्रक्रिया (Input and Processing)

(४)

- निवेशन
- दृश्य
- श्रवणविषयक
- गतिजन्य प्रेरणा
- प्रक्रिया
- संदर्भीय- जागतिक
- यथाक्रमित (sequential) - तपशीलवार/ रेपाकृती (linear)
- संकल्पनात्मक (अमूर्त)
- समूर्त (Concrete)- हेतू व भावना

ई. अनुवाद प्रक्रिया

(४)

- चलविचल(Shuttle)- अनुभव व सवय
- अंतःप्रेरणा, अनुभव व सवय- चार्ल्स सॅडर्स पीअर्सची मीमांसा
- अपहरण, सामान्य अनुमान, अनुमान/ तर्क
- भूमिका, लिड आणि धारणा- कार्ल विकची मीमांसा

४. अनुवादाचे प्रकार

(४)

५. तीनही भाषांमध्ये अनुवाद

(२०)

(तीनही भाषांमध्ये प्रकाशित झालेले तीस वातम्या किंवा वृत्तांतांचा अनुवाद करवून घेणे अपेक्षित आहे)

अंतर्गत मूल्यमापन- भाषांतराच्या संदर्भात गट प्रकल्प, वैयक्तिक प्रकल्प, पुस्तक-परीक्षण, वर्ग-परीक्षा

सत्र 2

विषय: साहित्याची ओळख

विषयपत्रिका: 6

उद्देश्य: साहित्यिकांचे जीवन आणि त्यांच्या साहित्यकृतीतून विद्यार्थ्यांना विचार करणे, संवेदनशील बनवणे आणि स्वतःच्या व इतरांच्या जीवनाकडे तटस्थपणे पाहण्याची क्षमता वाढवणे.

दर्जेदार लिखाण वाचून स्वतः चांगले लिहिता येणे.
लिहिण्याच्या विविध शैली आणि साहित्यिक संज्ञा यांची ओळख करून जगातील साहित्याचे आकलन करवून देणे.

भाग पहिला

(6)

1. उत्तर अमेरिकेतील साहित्यिकांची ओळख

जॉन स्टाइनबेक

अर्नेस्ट हेमिंग्वे

वॉल्ट व्हिटमन

एलेक्स हॅले

माया एंजेलौ

(6)

2. आफ्रिकेतील साहित्यिकांची ओळख

चिनुआ अचिबे

एलन पॅटन

नजीब माहफूज

गुगी वा थिओंगो

वॉले सोयिंका

जे.एम.कोटेझी

3. युरोपमधील साहित्यिकांची ओळख

वर्जिनिया व्हुल्फ

गुंटर ग्राम

अलेक्झांडर सॉल्झेनित्सिन

विलियम गोल्डिंग

लिओ टॉल्स्टॉय

4. दक्षिण अमेरिकेतील साहित्यिकांची ओळख

(6)

गेद्रीअल गार्शिआ मार्केज
यॉर्गे लुई बॉर्गेस
जुलिओ कोर्ताझार
लुइगी पिरांडेलो
इसाबेल अल्लेंडे
कार्लोस फुएटेंस

5. आशियातील साहित्यिकांची ओळख

(6)

1. मायकेल ओंडात्जे
हारुकी मुराकामी
तस्लीमा नसरीन
कात्झुओ इशिगुरो
इम्तियाज धारकर
हानेफ कुरेशी
सलमान रुश्दी

भाग दोन

भारतीय साहित्यिकांची ओळख

(8)

2. रविन्द्रनाथ टागोर
3. राजा राव
4. आर के नारायण
5. व्ही एस नायपॉल
6. अनीता देसाई
7. झुम्पा लाहिरी
8. गिरीश कर्नाड

9. विजय तेंडुलकर
10. भालचंद्र नेमाडे
11. महाश्वेता देवी
12. मुंशी प्रेमचंद

भाग तीन

साहित्यातील विशिष्ट संज्ञांची ओळख. (12)

माक्सवादी दृष्टिकोन
वसाहतोत्तर दृष्टिकोन
चिन्हमिमांसा
संरचनावाद
उत्तर-संरचनावाद

~~1-X-X-~~

- 34 -

SUGGESTED READING FOR TEACHERS OF BMM REVISED
SYLLABUS - 2009

The Power of News – Michael Schudson, Harvard University Press
Making New, Women in Journalism – Ammu Joseph
Political Culture of Maharashtra ---V.M.Sirsikar
Emergence of Indian National Congress—S. R. Mehrotra
Nehru---Sarvapalli Gopal
Discovery of India---Jawaharlal Nehru
Glimpses of World History---Jawaharlal Nehru
India after Gandhi—Ramchandra Guha
Changing Economy of Maharashtra—Bhalchandra Mungekar
Democracy in India: Meaning & Practices—Ed; Rajendra Vora & Suhas
Palshikar
Rethinking Radicalism: Changes in the Age of Globalization—Ed. John
Foran
Television & Social Change in Rural India—Kirk Johnson
Great Indian Middle Class—Pavan Verma
Man Who Divided India---Rafiq Zakaria
Dalits in Modern India: Vision and Values—S.M.Micheal
RSS—Anderson & Damle
Saffron Wave: Democracy & Hindutva—Thomas Blom Hansen
The Indian Media Business – Vanita Kohli-Khandekar
India's Newspaper Revolution – Robin Jeffrey
The Sociology of News – Michael Schudson
News – The Politics of Illusion – Lance W Bennett
Public Opinion - Walter Lippman
Key Concepts in Journalism Studies – Bob Franklin, Martin Hamer, Mark
Hanna, Marie Kinsey and John E Richardson.
Journalism – A Critical History – Martin Conboy
A Concise Logic – William H Halverson
News – A Reader – Howard Tumber
Reporters and Officials: The Organisation and Politics of Newsmaking –
Leon Sigal
Negotiating Control – A Study of News Sources – Richard V Ericson,
Patricia M Baranek and Janet B L Chan.

The Agenda-Setting Function of Mass Media – Maxwell E, McCombs and Donald L Shaw
 The Media Monopoly – Ben H Bagdikian
 Manufacturing Consent – Edward S Herman and Noam Chomsky
 Reporting the News – An Organisational Analysis – Les Sigelman
 The Structure of Foreign News – Johan Galtung and Mari Holmboe Ruge
 Framing Terrorism - The News Media, the Government and the Public - Edited by Pippa Norris, Montague Kern and Marion Just
 The Charisma & Direct Action: Power, Politics & Shiv Sena—Julia M Eckert
 Clarifying the CNN Effect – Media effects and military intervention - Steven Livingston
 Working a Democratic Constitution- A History of the Indian Experience - Granville Austin
 India's Struggle for Independence 1857-1947 - Bipan Chandra, Mridula Mukherjee, Aditya Mukherjee, K N Panikkar, Sucheta Mahajan – translated into Marathi by Sharada Sathé
 BJP & Compulsion of Politics in India—Christophe Jaffrelot
 VHP & Indian Politics—Manjiri Katju
 The Untouchables – Oliver Mendelsohn and Marika Vicziany
 India's Muslims – Metcalfe, Ahmed, Hasan
 Caste – M N Srinivas
 The Hinduism Omnibus – Chaudhuri, Biardeau, Pocock, Madan
 Politics in the Developing World – Burnell and Randall
 विसाव्या शतकातील महाराष्ट्र - य.दि.फडके, खंड एक ते दहा
 झालाच पाहिजे – प्रल्हाद केशव अत्रे
 भारताची राज्यघटना – प्रविण टेंभेकर
 मराठी वृत्तपत्रांचा इतिहास – रा के लेले
 महाराष्ट्र संस्कृतीचा इतिहास - पु ग सहस्रबुद्धे
 खरी ही न्यायाची रीत – य.दि.फडके
 मराठी शुद्धलेखन प्रदीप – मो.रा.वाळिंबे, सुधारित आवृत्ती – अरूण फडके
 महाराष्ट्रातील कलावंत, आदरणीय आणि संस्मरणीय – बाबुराव सडवेलकर
 Crystal, David (2000), Language Death, Cambridge University Press.
 Althusser, Louis, Translated by Ben Brewster, First published by François Maspero, Paris, 1968 © 1968 by Librairie François Maspero, available online <http://www.marx2mao.com/Other/RC68NB.html>

भारतीय संस्कृती कोश, संपादक माहदेवशास्त्री जोशी.

Halverson, William H (1984), A Concise Logic, Hardcover.

Nurnberg, Maxwell and Rosenblum, Morris (2005), All About Words; An adult approach to vocabulary building; Pub GOYL Saab.

Evans, Sir Ifor (1964), A Short History of English Literature, Penguin Books.

Wren and Martin, High School English Grammar and Composition.

पाटणकर, वसंत (2006), साहित्यशास्त्र: स्वरूप आणि समस्या, पद्मगंधा प्रकाशन.

मालशे, मिलिंद (2004), आधुनिक भाषाविज्ञान: सिद्धांत आणि उपयोजन, लोकवाङ्मय गृह

Levi-Strauss, Claude (1964) Structural Analysis in Linguistics and Anthropology in Hymes.

Sapir, Edward (1958) Selected Writings of Edward Sapir in Language, Culture and Personality (Ed by DG Maandelbaum), Berkeley, California, University of California Press.

Saussure, Ferdinand de (1974) Course in General Linguistics (Translated from French by Wade Baskin) Fontana/Collins.

Whorf, B.L. (1956) Language, Thought and Reality (Ed J Bcarroll), Cambridge, Mass: MIT Press

www.gracenotes.info.com

www.takepart.com/JimmyCarterManFromPlains

http://www.publicbookshelf.com/public_html/Outline_of_Great_Books_Volume_I

<http://www.webmd.com/balance/features/common-thinking-errors>

Joseph, Ammu (2005) Making News: Women in Journalism, Penguin Books

G.Stuart Clark & Clark, Roy Peter, (2006), Journalism: The Democratic Craft, Oxford University Publications

Mnookin, Seth (2004), Hard News, Random House Publications

SEMESTER: II

Subject : Introduction to Psychology

Paper : IV

Objectives : To provide an understanding of the basic concepts of Psychology and its relevance to mass media

1. Evolution of Psychology

(8)

- Definition
- Schools of Psychology
- Branches of Psychology
- Research methods

2. Personality

(8)

- Psychoanalytical theory – Freud
- Behaviorist theory – Skinner
- Cognitive theory – Bandura
- Humanistic theory – Maslow

3. Motivation and Emotion

(8)

- Hierarchy of needs
- Motivation and Behavior
- Components of Emotion
- Emotional quotient

4. Cognition

(8)

- Thinking
- Stages in Memory
- Learning and Classical conditioning
- Social Cognition

5. Perception

(8)

- Social Perception
- Social Influence
- Visual Depth perception
- Auditory
- Gestalt
- Sensual

6. Attitude

(8)

- Attitude formation – Theories
- Attribution
- Attribution Bias
- Cognitive dissonance

- Prejudice
- Organizational Behavior Definition
- Organizational Structure & Culture
- Leadership

Internal Assessment : Group Project/Individual Project/Book Review/Class Test/Case Study/Presentation {Power point/Audio – Visual presentation/Oral Presentation}

References

Introduction to Psychology – Atkinson and Hilgard – 9th Edition
Introduction to Psychology – Benjamin Lahey – 5th Edition

Subject : An Introduction to Literature

Paper : VI

Objectives:

- Through reading about litterateurs and their work help students evolve into more thinking, aware, sensitive human beings; to deepen and widen their understanding of themselves and of life.
- To expose students to good writing to help them write better.
- To introduce students to the various genres and literary terms to enhance their understanding of world literature.

The faculty is expected to select atleast two writers from each module and discuss the writing methodology of these writers with reference to any of their popular works. Faculty shall brief the students on the ideas, writing methodology and achievements of these writers in not more than 1500 to 2000 words.

Part I

1. Introduction to North American writers

6

- a. John Steinbeck
- b. Ernest Hemingway
- c. Walt Whitman
- d. William Faulkner
- e. Alex Haley
- f. Maya Angelou

2. Introduction to African writers

6

- a. Chinua Achebe
- b. Alan Paton
- c. Naguib Mahfouz
- d. Ngugi wa Thiong'o
- e. Wole Soyinka
- f. J.M.Cotezee

3. Introduction to European writers

6

- a. Virginia Woolf
- b. Günter Grass
- c. Alexandr Solzhenitsyn
- d. William Golding
- e. Leo Tolstoy
- f. Albert Camus

4. Introduction to South American Writers

6

Appendix

paper V - Introduction to literature and
paper VI - Translation

Book list : An indicative text on the subject
published by the University Press to be
made available for reference

paper - Principles of Management and
Marketing

Philip Kotler - Fundamentals of Marketing
Management

Dr. C B Gupta, Dr. Rajan Nair - Marketing
management

Rajan saxena - Marketing management

S. A Sherlekar - Marketing management

Manmohan Prasad - Management concepts
and practices

Lallan Prasad - Management principles
and practices

- a. Gabriel García Marquez
- b. Jorge Luis Borges
- c. Julio Cortázar
- d. Luigi Pirandello
- e. Isabel Allende
- f. Carlos Fuentes

5. Introduction to Asian writers

6

- a. Michael Ondaatje
- b. Haruki Murakami
- c. Taslima Nasreen
- d. Kazuo Ishiguro
- e. Imtiaz Dharker
- f. Hanif Kureishi

Part II

Introduction to Indian Writers

8

- 1. Rabindranath Tagore
- 2. Raja Rao
- 3. R.K.Narayan
- 4. V.S. Naipaul
- 5. Anita Desai
- 6. Jhumpa Lahiri
- 7. Girish Karnad
- 8. Vijay Tendulkar
- 9. Bhalchandra Nemade
- 10. Salman Rushdie
- 11. Mahashweta Devi
- 12. Prem Chand

Part III

Introduction to literary criticism terms **12**

- a. Marxism
- b. Post colonial
- c. Semiotics
- d. Structuralism
- e. Functionalism
- f. Post structuralism
- g. Hermeneutics

SEMESTER II

Subject: Translation Skills

Paper: V

Objective: To know the importance of translation in media.

To provide English, Hindi and Marathi translation skills required in media

1. Importance of Translation and Need (2)
2. The Concept of Translation (2)
3. Translation Theories (16)
 - a. External Knowledge- The User's view (4)
 - Reliability
 - Textual Reliability
 - The translator's reliability
 - Timeliness
 - Cost
 - Trade-offs
 - b. Internal Knowledge- The Translator's view (4)
 - Translator as a learner
 - Translator's Memory
 - Representational and Procedural Memory
 - Intellectual and Emotional Memory
 - Context, Relevance, Multiple Encoding
 - The translator's Learning Styles
 - Context
 - Field-dependent/independent
 - Flexible/structured environment
 - Independence/dependence/interdependence
 - Relationship/content-driven

Appendix

paper V - Introduction to literature and
paper VI - Translation

Book list: An indicative text on the subject
published by the University Press to be
made available for reference

paper - Principles of Management and
Marketing

Philip Kotler - Fundamentals of Marketing
Management
Dr. C B Gupta, Dr. Rajan Nair - Marketing
management
Rajan saxena - Marketing management
S. A Sherlekar - Marketing management
Manmohan Prasad - Management concepts
and practices
Lallan Prasad - Management principles
and practices

c. **Input and Processing**

(4)

- Input
- Visual
- Auditory
- Kinetic
- Processing
- Contextual-global
- Sequential-detailed/linear
- Conceptual (abstract)
- Concrete (objects and feelings)

d. **The Process of Translation**

(4)

- The Shuttle- Experience and
- Charles Sanders Pierce on Instinct, Experience and Habit
- Abduction, Induction and Deduction
- Karl Weick on Enactment, Selection and Retention

4. **Types of Translation**

(4)

5. **Translation in three languages (Practical)**

(20)

- Actual translation of thirty news clips published in all the three languages

Internal Assessment

Group Project/Individual Project/Book Review/Class Test related to translation.

SUGGESTED READING FOR TEACHERS OF BMM REVISED
SYLLABUS - 2009

The Power of News – Michael Schudson, Harvard University Press
Making New, Women in Journalism – Ammu Joseph
Political Culture of Maharashtra ---V.M.Sirsikar
Emergence of Indian National Congress—S. R. Mehrotra
Nehru---Sarvapalli Gopal
Discovery of India---Jawaharlal Nehru
Glimpses of World History---Jawaharlal Nehru
India after Gandhi—Ranchandra Guha
Changing Economy of Maharashtra—Bhalchandra Mungekar
Democracy in India: Meaning & Practices—Ed: Rajendra Vora & Suhas
Palshikar
Rethinking Radicalism: Changes in the Age of Globalization—Ed. John
Foran
Television & Social Change in Rural India—Kirk Johnson
Great Indian Middle Class—Pavan Verma
Man Who Divided India---Rafiq Zakaria
Dalits in Modern India: Vision and Values—S.M.Micheal
RSS—Anderson & Damle
Saffron Wave: Democracy & Hindutva—Thomas Blom Hansen
The Indian Media Business – Vanita Kohli-Khandekar
India's Newspaper Revolution – Robin Jeffrey
The Sociology of News – Michael Schudson
News – The Politics of Illusion – Lance W Bennett
Public Opinion - Walter Lippman
Key Concepts in Journalism Studies – Bob Franklin, Martin Hamer, Mark
Hanna, Marie Kinsey and John E Richardson.
Journalism – A Critical History – Martin Conboy
A Concise Logic – William H Halverson
News – A Reader – Howard Tumber
Reporters and Officials: The Organisation and Politics of Newsmaking –
Leon Sigal
Negotiating Control – A Study of News Sources – Richard V Ericson,
Patricia M Baranek and Janet B L Chan.

The Agenda-Setting Function of Mass Media – Maxwell E, McCombs and Donald L Shaw

The Media Monopoly – Ben H Bagdikian

Manufacturing Consent – Edward S Herman and Noam Chomsky

Reporting the News – An Organisational Analysis – Les Sigelman

The Structure of Foreign News – Johan Galtung and Mari Holmboe Ruge

Framing Terrorism - The News Media, the Government and the Public -

Edited by Pippa Norris, Montague Kern and Marion Just

The Charisma & Direct Action: Power, Politics & Shiv Sena—Julia M Eckert

Clarifying the CNN Effect – Media effects and military intervention - Steven Livingston

Working a Democratic Constitution- A History of the Indian Experience - Granville Austin

India's Struggle for Independence 1857-1947 - Bipan Chandra, Mridula Mukherjee, Aditya Mukherjee, K N Panikkar, Sucheta Mahajan – translated into Marathi by Sharada Sathe

BJP & Compulsion of Politics in India—Christophe Jaffrelot

VHP & Indian Politics—Manjiri Katju

The Untouchables – Oliver Mendelsohn and Marika Vicziany

India's Muslims – Metcalfe, Ahmed, Hasan

Caste – M N Srinivas

The Hinduism Omnibus – Chaudhuri, Biardeau, Pocock, Madan

Politics in the Developing World – Burnell and Randall

विसाव्या शतकातील महाराष्ट्र - य.दि.फडके, खंड एक ते दहा

झालाच पाहिजे – प्रल्हाद केशव अत्रे

भारताची राज्यघटना – प्रविण टेंभेकर

मराठी वृत्तपत्रांचा इतिहास – रा के लेले

महाराष्ट्र संस्कृतीचा इतिहास - पु ग सहस्रबुद्धे

खरी ही न्यायाची रीत – य.दि.फडके

मराठी शुद्धलेखन प्रदीप – मो.रा.वाळिंबे, सुधारित आवृत्ती – अरुण फडके

महाराष्ट्रातील कलावंत, आदरणीय आणि संस्मरणीय – बाबुराव सडवेलकर

Crystal, David (2000), Language Death, Cambridge University Press.

Althusser, Louis, Translated by Ben Brewster, First published by François

Maspero, Paris, 1968 © 1968 by Librairie François Maspero, available

online <http://www.marx2mao.com/Other/RC68NB.html>

भारतीय संस्कृती कोश, संपादक माहदेवशास्त्री जोशी.

Halverson, William H (1984), A Concise Logic, Hardcover.

Nurnberg, Maxwell and Rosenblum, Morris (2005). All About Words; An adult approach to vocabulary building: Pub GOYL Saab.

Evans, Sir Ifor (1964). A Short History of English Literature, Penguin Books.

Wren and Martin, High School English Grammar and Composition.

पाटणकर, वसंत (2006). साहित्यशास्त्र: स्वरूप आणि समस्या, पद्मगंधा प्रकाशन.

मालशे, मिलिंद (2004). आधुनिक भाषाविज्ञान: सिद्धांत आणि उपयोजन, लोकवाङ्मय ग्रंथ

Levi-Strauss, Claude (1964) Structural Analysis in Linguistics and Anthropology in Hymes.

Sapir, Edward (1958) Selected Writings of Edward Sapir in Language, Culture and Personality (Ed by DG Maandelbaum), Berkeley, California, University of California Press.

Saussure, Ferdinand de (1974) Course in General Linguistics (Translated from French by Wade Baskin) Fontana Collins.

Whorf, B.L. (1956) Language, Thought and Reality (Ed J Bearroll), Cambridge, Mass: MIT Press

www.gracenotes.info.com

www.takepart.com/JimmyCarterManFromPlains

http://www.publicbookshelf.com/public_html/Outline_of_Great_Books_Volume_I

<http://www.webmd.com/balance/features/common-thinking-errors>

Joseph, Ammu (2005) Making News: Women in Journalism, Penguin Books

G.Stuart Clark & Clark, Roy Peter, (2006). Journalism: The Democratic Craft, Oxford University Publications

Mnookin, Seth (2004). Hard News, Random House Publications

मुंबई विद्यापीठ

संज्ञापन आणि पत्रकारिता

अभ्यासक्रम

प्रथम वर्ष

सत्र १ आणि २

(मराठी भाषांतर)

(शैक्षणिक वर्ष २००९-२०१० पासून सुरु.)

सत्र 1

विषय : परिणामकारक संवाद कौशल्य - 1

विषयपत्रिका : 1

उद्देश्य : मराठी, हिंदी आणि इंग्रजी भाषेवर माध्यमांमध्ये वापरण्यासाठीचे व्यावहारिक कौशल्य विद्यार्थ्याला देणे. भाषेच्या बांधणी, वापर आणि घडण माध्यमांमध्ये वापरण्यासाठी सक्षम आणि सुसज्ज करणे व वाचायची आणि लिहायची क्षमता व कौशल्य वाढवणे. त्याचबरोबर:

1. तीनही भाषांमधील विविधांगी लिखाणाचे ब्यारकाईने आणि चिकित्सक वाचन करणे.
2. तीनही भाषांमध्ये नेमकी वाक्ये, विविध अलंकार आणि शैली यांचा वापर करून लिखाण करणे.
3. तीनही भाषांमध्ये कार्यक्षम पद्धतीने मौखिक संवाद साधणे.
4. रचनात्मक आणि विश्लेषणात्मक विचार करण्याच्या पद्धतीत विद्यार्थ्यांचे कौशल्य वाढवणे.
5. तीनही भाषांमध्ये सादरीकरणाचे कौशल्य वाढवणे आणि त्यासाठी उपलब्ध असलेले तंत्रज्ञान कौशल्याने वापरणे.

अकरावी आणि बारावीच्या अभ्यासक्रमावरून मराठी, हिंदी आणि इंग्रजी या तीनही भाषां अभ्यास पुढे नेण्यात येईल व या तीनही भाषा वापरण्याचे विद्यार्थ्यांचे कौशल्य वाढवण्याकडे लक्ष दिले जाईल. हा विषय दोन सत्रात शिकवला जाईल.

आत्मसात करण्याची कौशल्ये:

1. मराठी, हिंदी आणि इंग्रजीचे वाचन.

अ. अस्खलित व झपाट्याने वाचणे.

ब. मजकूर वाचून त्यातील महत्वाच्या मुद्द्यांची नोंद करणे.

क. विविध दृष्टिकोनाच्या मांडणीतून मुद्दे काढून त्यावरील चर्चेतून महत्वाचे काय ते ओळखून त्याची वेगळ्या दृष्टिकोनातून वा उद्देशासाठी पुनर्मांडणी करणे.

ड. तीनही भाषांची वैशिष्ट्ये, विशेषतः

1. शब्दसंग्रह

2. व्याकरण

3. तीनही भाषांच्या संहितांची बांधणी, त्यांमधील सुसंगतपणा, संयोग इत्यादी. (10)

2. तीनही भाषांत लिखाण:

भाषेच्या वापरातून वस्तुस्थिती जशीच्या तशी मांडण्याचे कौशल्य (10)

3. संपादन कौशल्य आणि संक्षिप्त करून लिहिणे (10)

एखाद्या संहितेचे संपादन करून, संक्षिप्त स्वरूपात मांडणे व मूळ आशय अधिक स्पष्ट करणे.

4. संभाषण (10)

अ. स्पष्ट उच्चार

ब. संवादात सहजता, स्वाभाविकपणा, आत्मविश्वास याबरोबरच श्रोत्यांच्या जाणिवा आणि संवेदना यांचे भान ठेवून संवाद साधण्याचे कौशल्य. (एकत्र येऊन संहिता तयार करणे, वाचणे, त्यांवर चर्चा करणे, मुलाखती देणे, घेणे, इत्यादी माध्यमांतून हे कौशल्य वाढवणे अपेक्षित आहे.)

5. विचार करणे (5)

अ. विचारातील चुका

पक्षपात

कालमापन

आत्मकेंद्रता

पूर्वग्रह

प्रतिपक्षाच्या वाजूने विचार

अतिरेक

ब. डाव्या मेंदूचा प्रयोग आणि उजव्या मेंदूचा प्रयोग – सृजनात्मक आणि विश्लेषणात्मक विचार पद्धती.

क. विचार करण्यासाठीची साधने

Title of the Books	
Title of the Books	Author of the Book
Recommended for teachers	
1. Phase Blue: A Systems Approach to College: English, Science Research Associates, 259 East Erie St. Chicago,	Hogins J.B. & Yarber, R.E.

Illinois, 1970.	
2. Writing Prose: Techniques & Purposes, N. York: Oxford University Press, 1980	Kane, T.S. & Peters, L.J. Doughty, P.P. Thornton, J.G.
Teaching Materials:	
I General:	
1. Study Strategies. N. Delhi: Oxford University press 1979.	Grellet, F.
2. ELT Cell, University of Bombay, Notemaking & Composition Exercises 1979.	
3. Communication Skills in English: Examination Papers, 1981	Bhaskar, W.S. & Prabhu, N.S.
4. Communication Skill in English: Examination Papers, 1987.	Bellare, Niramala, Martin, J.R.
II Reading	
1. Developing Reading Skills, Cambridge University Press 1981,	Freeman, Sarah
2. Reading and Thinking in English, Four Vols (Vol. 1 for the lowest level, Vol.4 for the highest level), The British Council, Oxford University Press, 1979-1981.	Saraswathi, V.
3. English through Reading, Vols. 1 & 2, OUP 1998	Narayanswamy V.R.
4. Reading and Study Strategies, Vols. 1 & e, Oxford University Press, 1998.	
III Writing	
1. Factual Writing: Exploring & Challenging Social Reality, Oxford University Press 1990.	
2. Study Writing: A Course in Written English for Academic and Professional Purposes, Cambridge University Press 1987.	
3. Written Communication. Orient Longman, 1977.	
4. Organised Writing, Book 1&2, Orient Longman	
IV Thinking	
1. Teaching Thinking, Penguin Books. 1986	De Bono, Edward
2. De Bono's Thinking Course, BBC Books. 1996	De Bono, Edward
3. Serious Creativity, Penguin Books. 1992	De Bono, Edward

paper V - Introduction to literature and
paper VI - Translation

Book list : An indicative text on the subject
published by the University Press to be
made available for reference

✓ paper - Principles of Management and
Marketing

Philip Kotler - Fundamentals of Marketing
Management

Dr. C B Gupta, Dr. Rajan Nair - Marketing
management

Rajan saxena - Marketing management

S. A Sherlekar - Marketing management

Manmohan Prasad - Management concepts
and practices

Lallan Prasad - Management principles
and practices

सत्र 1

विषय: जनसंज्ञापनाची मूलतत्त्वे

विषयपत्रिका 2

उद्देश्य: 1. संज्ञापनाच्या विविध प्रतिमानांची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे व जनसंज्ञापनाच्या विविध पैलूंकडे लक्ष वेधणे.

2. प्रसार माध्यामांची क्षमता आणि त्यांचा परिणाम यांची जाणीव विकसित करणे.

1. संज्ञापनाच्या व्याख्या - संज्ञापनाची मूलतत्त्वे आणि प्रक्रिया यांची ओळख (2)

2. संज्ञापनाची कार्ये (4)

3. संज्ञापनातील अडथळे (4)

4. संज्ञापनाचे प्रकार

शाब्दिक, लिखित, अलिखित, व्यक्ती व्यक्तीतील संज्ञापन, समूहसंज्ञापन, जनसंज्ञापन, दूरसंचार, आंतरक्रियात्मक, डिजिटल संज्ञापन इत्यादि. (6)

5. मूलभूत संज्ञापन प्रतिमान - शेनॉन आणि वीव्हर, स्त्रॅम, गर्बनर, लासवेल, साधारणीकरण, नाट्यशास्त्र. (10)

6. माध्यमांचा गटेनबर्ग ते माहिती महाजालपर्यंतचा प्रवास - एक आढावा (2)

7. बंगाली आणि मराठी वर्तमानपत्रांचे स्वातंत्र्य चळवळीतील योगदान (6)

8. भारतातील प्रभावी संवादक - महात्मा गांधी, लोकमान्य टिळक, बाळ ठाकरे, एस एम डांगे, जवाहरलाल नेहरू, प्र के अत्रे, इंदिरा गांधी, गदर, अमर शेख, मोहम्मद अली जिना, केशव हडगेवार, सर सय्यद अहमद, बाबासाहेब आंबेडकर, अण्णा हजारे, पेरियार रामस्वामी, एन टी रामाराव, गाडगे महाराज. (8)

9. भारतातील जनाआंदोलनातील माध्यमांची भूमिका - (8)

चारकरी आणि लोक माध्यमे

छोडो भारत चळवळ

आंबेडकरी वृत्तपत्रे

संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीतील माध्यमांची भूमिका

दूरदर्शन

आकाशवाणी

- उद्देश्य: 1. संज्ञापनाच्या विविध प्रतिमानांची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे व जनसंज्ञापनाच्या विविध पैलूंकडे लक्ष वेधणे.
2. प्रसार माध्यमांची क्षमता आणि त्यांचा परिणाम यांची जाणीव विकसित करणे.

1. संज्ञापनाच्या व्याख्या - संज्ञापनाची मूलतत्वे आणि प्रक्रिया यांची ओळख (2)
2. संज्ञापनाची कार्ये (4)
3. संज्ञापनातील अडथळे (4)
4. संज्ञापनाचे प्रकार

शाब्दिक, लिखित, अलिखित, व्यक्ती व्यक्तीतील संज्ञापन, समूहसंज्ञापन, जन-संज्ञापन, दूरसंचार, आंतरक्रियात्मक, डिजिटल संज्ञापन इत्यादि.(6)

5. मूलभूत संज्ञापन प्रतिमान - शेनॉन आणि वीव्हर, स्त्रॅम, गर्बनर, लासवेल, साधारणीकरण, नाट्यशास्त्र.(10)

6. माध्यमांचा गटेनवर्ग ते माहिती महाजालापर्यंतचा प्रवास - एक आढावा (2)

7. वंगाली आणि मराठी वर्तमानपत्रांचे स्वातंत्र्य चळवळीतील योगदान (6)

8. भारतातील प्रभावी संवादक - महात्मा गांधी, लोकमान्य टिळक, बाळ ठाकरे, एस एम झांगे, जवाहरलाल नेहरू, प्र. के. अत्रे, इंदिरा गांधी, गदर, अमर शेख, मोहम्मद अली जिना, केशव हडगेवार, सर सय्यद अहमद, बाबासाहेब आंबेडकर, अण्णा हजारे, पेरियार रामस्वामी, एन टी रामाराव, गाडगे महाराज, महात्मा फुले, प्रबोधनकार ठाकरे. (8)

9. भारतातील जनाआंदोलनातील माध्यमांची भूमिका - (8)

वारकरी आणि लोक माध्यमे

छोडो भारत चळवळ

आंबेडकरी वृत्तपत्रे

संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीतील माध्यमांची भूमिका

दूरदर्शन

आकाशवाणी

पाणीवरील चळवळी

विषय : संगणकाची ओळख

विषयपत्रिका : 3

उद्देश्य : 1) संगणकाची प्राथमिक माहिती देणे ज्याने विद्यार्थ्यांना दैनंदिन जीवनात संगणक वापरता येईल.
2) विद्यार्थ्यांची प्रेजेंटेशन स्किल्स सुधारणे.

सूचना : हा विषय वर्गात संगणक आणून शिकविल्यास जास्त परिणामकारक होईल

वर्गातील संगणक
लेक्चर कार्यशाळेतील
लेक्चर

1 संगणकाची प्राथमिक माहिती 7

विषयाची ओळख, संगणकाचा इतिहास, संगणकाच्या नवीनतम घडामोडी 1

संगणकाची आतील व बाहेरील रचना, संगणकाचे प्रकार, इनपुट व आऊटपुट डिव्हाइस (यंत्रे) 1

संगणकाची मेमरी (स्मरणशक्ति), डेटा साठवायची उपकरणे, रॅम व रॉम, प्रोसेसर आणि रॅम, हार्ड डिस्क, संगणकाचा वेग म्हणजे नक्की काय? 1

संगणकाच्या भाषा, उच्च व खालच्या भाषांमधला फरक. ऑपरेटिंग सिस्टीम, विंडोज, विंडोजची प्राथमिक माहिती, 1

विंडोजच्या कमांड (आदेश), कालपटलावरचे शॉर्टकट्स.

संगणकावरच्या फाइलींचे आयोजन, त्याचे महत्व, डिस्कचे वेभाजन, तात्विक व फिजिकल ड्राईव्ह. 1

2 नेटवर्कींग प्राथमिक माहिती

नेटवर्कींगची ओळख, नेटवर्कीचे प्रकार(पीयर टू पीयर, 1

क्लाउंट सर्वर, लॅन, वॅन, व्ही पी एन, व.), इंटरनेट व इंटरनेट.

नेटवर्कचे प्रासारमाध्यमांमधील महत्व, व्हिडियो एडिटिंग 1
स्टुडियो मधील नेटवर्कचे महत्व, दूरचित्रवाणीचे
नेटवर्कींग, ज्ञानाचे संकलन, माहितीची उपलब्धता,
उपग्रहाद्वारे नेटवर्कींग, व्हिडियोचे उपग्रहाद्वारे आदान
प्रदान.

3 इंटरनेटची ओळख (5)

इंटरनेट म्हणजे काय? इंटरनेटचा इतिहास, इंटरनेट कसे 2
कार्य करते? इंटरनेट चालतांना त्याच्या मागे कोणती
प्रोसेस होतात? कॅश मेमरीचे महत्व.

डोमेन नेम (वेबसाईटचे नांव) म्हणजे काय? यू.आर.एल. 1
व त्याचे भाग, वेबसाईटचे प्रकार, स्टॅटिक व डायनामिक
साईट, पोर्टल(हॉरिझॉन्टल व वर्टिकल पोर्टल)

इंटरनेटच्या सर्विसेस(ई-मेल, शोध इंजिन, एफ.टी.पी.), 1
इंटरनेटवर माहिती कशी शोधावी, की वर्ड, इंटरनेटवर
सुरक्षा, स्पायवेअर, फ्रीवेअर, व.

इंटरनेटचे मीडियामधे महत्व, इंटरनेटचे पत्रकारितेवर 1
होणारे परिणाम, न्यूजरूम व इंटरनेट, इंटरनेट व
संशोधन, पत्रकार व इंटरनेट.

4 दस्तऐवज बनविणे, बदल करणे व प्रेझेंटेशन माक्रोसॉफ्ट वर्ड

दस्तऐवज बनवणे व साठवणे.

दस्तऐवजांचे तपासणे व बदलणे (अक्षर, ओळी,
परिच्छेद, यांत करण्याचे बदल, व.)

भाषा तपासायची यंत्रणा (व्याकरण, शब्दकोश)

दस्तऐवजात चित्रे घालणे, कट, कॉपी, पेस्ट)

दस्तऐवजात टेबल बनवणे.

मेल मर्ज, कळपटलावरचे आदेशांचे शॉर्टकट.

एम. एस. एक्सेल. 3

स्प्रेडशीट म्हणजे काय? रांगा, स्तंभ, कक्षाचा पत्ता, वर्कबुक आणि वर्कशीट	1	
माहिती भरणे, सुत्र, फंक्शन, वर्कशीटचे फॉर्मेटिंग	1	
माहिती शोधणे, भरणे, बदलणे, डेटाबेजचे आयोजन, चार्ट बनवणे, कळपटलावरचे आदेशांचे शॉर्टकट.	1	
पॉवरपॉइंट 6		
प्रेझेंटेशनची ओळख, प्रेझेंटेशनची तयार करणे, जमा करणे.	2	
प्रेझेंटेशनची मांडणी, स्लाईड, स्लाईडचे प्रकार, स्लाईड तयार करणे, बदल करणे, स्लाईडमधे चित्रे आणि चार्ट टाकणे.	2	
स्लाईडचे ऍनिमेशन, स्लाईडशो, हायपरलिंक, व्हिडियो आणि आवाज स्लाईडमधे टाकणे.	1	
पॉवरपॉइंट प्रेझेंटेशन, पॉवरपॉइंट शो, प्रेझेंटेशनची कला	1	
5 डिझाईनिंगची ओळख 4		
डिझाईनिंग म्हणजे काय? डिझाइनचे प्रकार	1	
रंगाचा सिद्धांत, टापोग्राफी (वेगवेगळे टाईपचे प्रकार)	1	1
युनिकोड, युनिकोडचा प्रोग्राम कॉम्प्युटरमधे इंस्टॉल करणे, युनिकोडचा वापर.		1
6 पानाची रचना (पेजमेकर आणि क्वार्क एक्सप्रेस) 10		6
वेगवेगळ्या पुस्तकाची व वर्तमानपत्रांची पाने बनविण्याचे सॉफ्टवेअर, त्यांचे मेनु व टूल्स. पेजमेकर आणि क्वार्क एक्सप्रेस मधे पाने बनविणे		1
पानांमधे चित्रे टाकणे, ड्रॉपकॅप वापरणे, पेजमेकर आणि क्वार्क एक्सप्रेस मधील फरक		
कलात्मक रचना, स्टायलशीटचा वापर, वेगवेगळ्या प्रकारच्या छापील पत्रके, जाहिराती, पुस्तके, वर्तमानपत्राचे डिझाइन. वर्तमानपत्रांच्या पानांची रचना,	2	

घडीवर व घडीच्या खाली बातमीच्या जागेचा अर्थ.
वर्तमानपत्राची डमी तयार करणे.

7 फोटोशॉप (7 लेक्चर)

ग्राफिक्सची ओळख, वेक्टर व बिटमॅप मधील फरक,
सी.एम.वाय.के आणि आर.जी.बी.

1

चित्राचे माप, कॅनवासचे माप, डी.पी.आय. व रेझोल्यूशन,
फोटोशॉपचे सगळे टूल्स, चार रंगांच्या छपाईसाठी रंग
वेगळे करणे

2

चित्रांची वेगवेगळे प्रकार (जे.पी.जी, जिफ), स्कॅनिंग व
रंग बरोबर करणे, चित्रांचे टचअप, क्लोनिंग व चित्रांमधे
बदल करणे, चित्राची हायलाइट, मिडटोन व शॅडो.

2

चित्रांवर काम करणे, इफेक्ट देणे, चित्रांना क्रॉप करणे,
आकार व माप बदलणे, मास्कींग, लेयर, इंटरनेट, छपाई
व चलचित्रांसाठी चित्रे तयार करणे.

2

सन 1

विषय: विसाव्या शतकातील महत्त्वाच्या ऐतिहासिक घटना, भारत आणि महाराष्ट्रावर विशेष भर.

विषयपत्रिका: 4

उद्देश्य: भारत आणि महाराष्ट्रावर विशेष भर देताना विसाव्या शतकातील जगातील महत्त्वाच्या घटना आणि विचारांशी विद्यार्थ्यांची ओळख करून देणे.

1. प्राथमिक ओळख (8)

युरोपीय पुनरुत्थान

औद्योगिक क्रांती

फ्रेंच क्रांती

अमेरिकन स्वातंत्र्य लढा

बोल्शेविक क्रांती

2. जगाला आकार देणारे विचार आणि सिद्धांत (2)

राष्ट्रवाद, लोकशाही, साम्यवाद, समाजवाद, नक्षलवाद, मार्क्सवाद,
धर्मनिरपेक्षता

3. पहिल्या आणि दुसऱ्या महायुद्धांमार्गी कारणे व परिणाम. (2)

4. शीतयुद्ध आणि नव्या जागतिक व्यवस्थेचा उगम (2)

5. अलिप्त राष्ट्र चळवळ आणि सार्कची ओळख. (1)

6. भारतातील घडामोडी (10)

ईस्ट इंडिया कंपनीचे आगमन

1857च्या घडामोडी

इंग्रजी शिक्षणाचे राजकीय परिणाम

सामाजिक सुधारणा चळवळी

काँग्रेसचा उदय

भारताची फाळणी

7. स्वातंत्र्योत्तर भारत (12)

राज्य घटनेच्या निर्मितीची प्रक्रिया

भारताचे परराष्ट्रीय धोरण

आर्थिक शिथिलीकरणाचे धोरण आणि त्याचे सामाजिक व राजकीय परिणाम
दहशतवाद व भारतीय सीमांवरील संघर्ष.

8. महाराष्ट्राची स्थापना (12)

भाषावार प्रांत रचनेची तत्त्वे

संयुक्त महाराष्ट्र चळवळी मागची राजकीय भूमिका

सत्र 1

विषय: समाजशास्त्राची ओळख, वातम्यांचा समाजशास्त्रीय दृष्टिकोन आणि भारतातील सामाजिक चळवळी
विषयपत्रिका: 5

उद्देश्य: 1. प्रसार माध्यमांच्या संदर्भातून आणि दृष्टिकोनातून समाजशास्त्रीय सिद्धांत व तत्वे समजून घेणे.

2. भारताचे सामाजिक आणि सांस्कृतिक वैविध्य समजून घेणे आणि त्याप्रती माध्यमांतील व्यावसायिक जबाबदारीची जाणीव करून देणे.

3. भारतातील महत्त्वाच्या सामाजिक प्रश्नांबाबत जाणीवजागृती.

4. भारतातील विविध सामाजिक चळवळींचा इतिहास व व्याप्ती समजून घेणे

समाजशास्त्राची ओळख (12)

समाजशास्त्रातील मूलभूत संकल्पना

वर्ण, जाती, समाज, संस्कृती, वंश, लिंग, कुटुंब, पंथ, धर्म व लग्नसंस्था.

भाषिक, नैतिक व सैद्धांतिक संघर्षांचे सामाजिक स्वरूप.

माध्यमांची समाजातील भूमिका: (20)

वातम्यांची सामाजिकता

नागरी समाज आणि माध्यमे

समाजाच्या जाणीवा व सामाजिक जाणीवांच्या जडणघडणीत माध्यमांचे स्थान

नागरी गुंतवणूक

माध्यमांवरील औपचारिक आणि अनौपचारिक सामाजिक निर्बंध

माध्यमांची सामाजिक आणि सांस्कृतिक नैतिकता आणि त्यांचे सामाजिक

संस्थांवरील परिणाम.

दलित व इतर मागासवर्गीयांच्या चळवळी (2)

द्राविडी चळवळी (2)

वर्ग संघर्ष (2)

हिंदुत्ववादी चळवळी (2)

भारतातील इस्लामी चळवळी (2)

भाषिक चळवळी (2)

स्त्रीवादी चळवळी (2)

जागतिकीकरणाच्या पार्श्वभूमीवर ग्राहकांची बदलणारी मानसिकता (2)

विषय : अर्थशास्त्राची तोंडओळख

विषयपत्रिका: ६

अर्थशास्त्रातील दैनंदिन कार्यात, प्रचंड प्रमाणात आर्थिक संकल्पनांचा उपयोग मिडियामध्ये वारंवार केला जातो. या पेपरचे मुख्य उद्दिष्ट हे मास मिडियाच्या विद्यार्थ्यांना अर्थशास्त्रातील मूलभूत संकल्पनांची ओळख करणे हे आहे. हे उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी हा पेपर प्रयोगात्मक महत्त्वानुसार शिकवावा. भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या संदर्भाचा आवश्यक तेथे उपयोग करावा.

विभाग - पहिला

सुक्ष्मलक्षी अर्थशास्त्रातील मूलभूत संकल्पना

१. सुक्ष्मलक्षी अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती-समतोलाची संकल्पना - इतर परिस्थिती कायम
२. बाजारपेढीतील मागणी आणि पुरवठा - घटक - मागणी आणि पुरवठा यांची लवचिकता
३. उत्पादन फलन : अल्पकालीन आणि दीर्घकालीन - बदलत्या अदानाचे परिमाण आणि बदलते प्रमाण
४. उत्पादन खर्च : अर्थ - एकूण प्राप्ती - एकूण खर्च आणि नफा
उत्पन्न परिव्यय समानता विश्लेषण - तैकल्पिक खर्चाची संकल्पना
खर्चाचे विविध प्रकार : स्थिर आणि बदलता खर्च, सरासरी आणि सिमांत खर्च :
उत्पादन आणि विक्री खर्च, उत्पादनातील मितव्ययता आणि अमितव्ययता
५. स्पर्धात्मक बाजाराची प्रस्तावना:
 - पेढीची उद्दिष्टे,
 - वैशिष्ट्ये: पूर्णस्पर्धा, मक्तेदारी, मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा आणि अल्पाधिकार बाजार
 - प्रणाली

मूलभूत समग्रलक्षी अर्थशास्त्र -

१. उत्पन्नाच्या मूळ संकल्पना, राष्ट्रीय उत्पन्न, स्थूल देशांतर्गत उत्पाद, दरडोई उत्पन्न, स्थूल राज्यांतर्गत उत्पाद (महाराष्ट्रातील अर्थव्यवस्थेच्या संदर्भात)

२. मुद्रा, वैकिंग आणि सार्वजनिक अवयव्याची ओळख

अ) मुद्रेच्या पुरवठ्याची संकल्पना

मुद्रा पुरवठ्याचा भ्रमण वेग, रोखता प्राधान्य, चलनविषयक धोरण, राजकोषीय धोरण, चलनवाढ, व्यापार चक्राचे टप्पे आणि वैशिष्ट्ये

व) वैकिंग आणि वँकेतर वित्तीय संस्था, व्यापारी बँका आणि मध्यवर्ती वैशिष्ट्ये, म्युच्युअल फंड आणि विमा क्षेत्राची ओळख.

क) भारतीय वित्तीय व्यवस्था पद्धतीचे घटक आणि कार्ये

वित्तीय बाजाराची वैशिष्ट्ये आणि कार्ये

मुद्रा आणि भांडवल बाजार - प्राथमिक आणि दूरयम बाजारापेठीची

वैशिष्ट्ये, शेअर बाजाराची भूमिका - सेबीची भूमिका

ड) सार्वजनिक अवयव्याची ओळख

प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष कर, केंद्रिय अर्थसंकल्प

३. वाहयक्षेत्राची प्रस्तावना

व्यापारशेष आणि व्यवहारशेष - विनिमय दर - परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणूक आणि परकीय खाते गुंतवणूक

४. जागतिकीरणातील भारत -

स्वाजगीकरण - उदारीकरण - जागतिकीकरण आणि त्याचा भारतीय

अर्थव्यवस्थेवरील प्रभाव - जागतिक व्यापार संघटनेचा करार आणि

जागतिकीकरणामध्ये भारताचे योगदान

टीप : आंतरीय मूल्यांकनासाठी विद्यार्थ्यांना असाइनमेंट व समुह प्रदर्शनाबाबत खास अर्थतज्ञांच्या योगदानाबाबत माहिती घ्यावी, अँडम स्मिथ, डेव्हिड रिकार्डो, अल्फ्रेड मार्शल, आयर्विंग फिशर, जे.एम.केन्स, मिल्टन फ्रिडमन, दादाभाई नौरोजी, महात्मा गांधी, अमर्त्यसेन

सत्र 2

विषय: परिणामकारक संवाद कौशल्य - 2

विषयपत्रिका: 1

उद्देश्य: पहिल्या सत्रात मराठी, हिंदी आणि इंग्रजीत मिळवलेले प्राविण्य वाढवणे

वाचन (10)

1. गद्यातील संकल्पना व मुद्दे समजून घेणे व त्यांची ताकद व दुरबलतेचे विश्लेषण करून स्वतःचे अंदाज बांधणे.
2. भाषांची वैशिष्ट्ये ओळखणे, उदा.

शब्द संग्रह

व्याकरण

संहितांची बांधणी, त्यांतील सुसंगतपणा, संयोग इत्यादी

शैली: बोलभाषा, औपचारिक, अलंकारिक, उजाड, शैलीमागील भावना उदा.

वस्तुनिष्ठ, उपरोधिक, विनोदी, रागीट इत्यादी.

लिखाण

(10)

1. आपली वाजू हिरीरीने मांडणे, संकल्पनांचे विविधांगी विश्लेषण करणे (यात संपादकीय लिहिणे, वृत्तपत्रांना पत्र लिहिणे, सदर लिहिणे, जाहिराती लिहिणे, भाषणे लिहिणे इत्यादि अपेक्षित आहे.)
2. विषय पृथक्करण करीत लिहिण्याचे कौशल्य वाढवणे - यात लिहिताना नेहमी होत असलेल्या चुकांकडे लक्ष वेधणे आणि त्या सुधारणे.

संपादन आणि संक्षिप्त करणे: (10)

संहितेची शैली आणि भाषा जपत विचारांची पुनर्बांधणी करणे

संभाषण: (10)

समाजात संभाषणाचे पारंपरिक स्वरूप कसे आहे, कसे बोलावे, काय म्हणून उद्देशावे, आदर, स्तुति इत्यादि कशी करावी, औपचारिक, अनौपचारिक व गटागटातील संभाषणाचे प्रेरकशक्ती.

तर्कशास्त्राची ओळख (5)

प्रयोजन

विधान